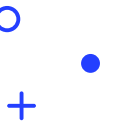

PRZYGOTOWANIE NAUCZYCIELI DO PROWADZENIA ZAJĘĆ Z EDUKACJI PROZDROWOTNEJ

dr hab. Halina Pawłowska-Jaroń prof. UKEN

Instytut Nauk o Zdrowiu UKEN

WPROWADZENIE DO EDUKACJI ZDROWOTNEJ

ZNACZENIE

Edukacja zdrowotna to **wieloetapowy, wielopłaszczyznowy i interdyscyplinarny proces prowadzący do budowania alfabetyzmu zdrowotnego** (ang. health literacy), czyli wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających na trafne rozpoznanie potrzeb zdrowotnych własnych i otoczenia oraz podejmowanie odpowiednich działań profilaktycznych czy naprawczych.

Aby ten proces mógł być skuteczny i spełniał swoją prewencyjną funkcję, istotne jest, żeby odpowiednie dla danej grupy wiekowej treści pojawiały się **przed wystąpieniem sytuacji**, w której będą potrzebne. W szczególności odnosi się to do zachowań ryzykownych.

Uczeń powinien **zdobyć** odpowiednią **wiedzę i umiejętności**, **zanim** pojawi się **potrzeba** skorzystania z nich.

ZNACZENIE EDUKACJI ZDROWOTNEJ

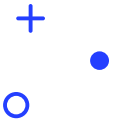
- Rola w budowaniu świadomości – dziecko- nastolatek - dorosły
- Edukacja zdrowotna kształtuje świadomość zdrowotną dzieci i promuje zdrowy styl życia w szkołach.
- Podejście interdyscyplinarne
- Sprawdzone informacje oparte na wiedzy naukowej /medycyna, psychologia, socjologia/
- Edukacja obejmuje biologię, emocje, wartości społeczne i dobrostan psychiczny aby wspierać holistyczny rozwój.
- Nowy program nauczania
- Od września 2025 r. edukacja zdrowotna została wprowadzona w szkołach w Polsce.
- Rozwój umiejętności
- Uczniowie rozwijają umiejętności rozpoznawania zagrożeń dla zdrowia, komunikacji, empatii i dbania o siebie, częstokroć w **kontekście odległym czasowo**.

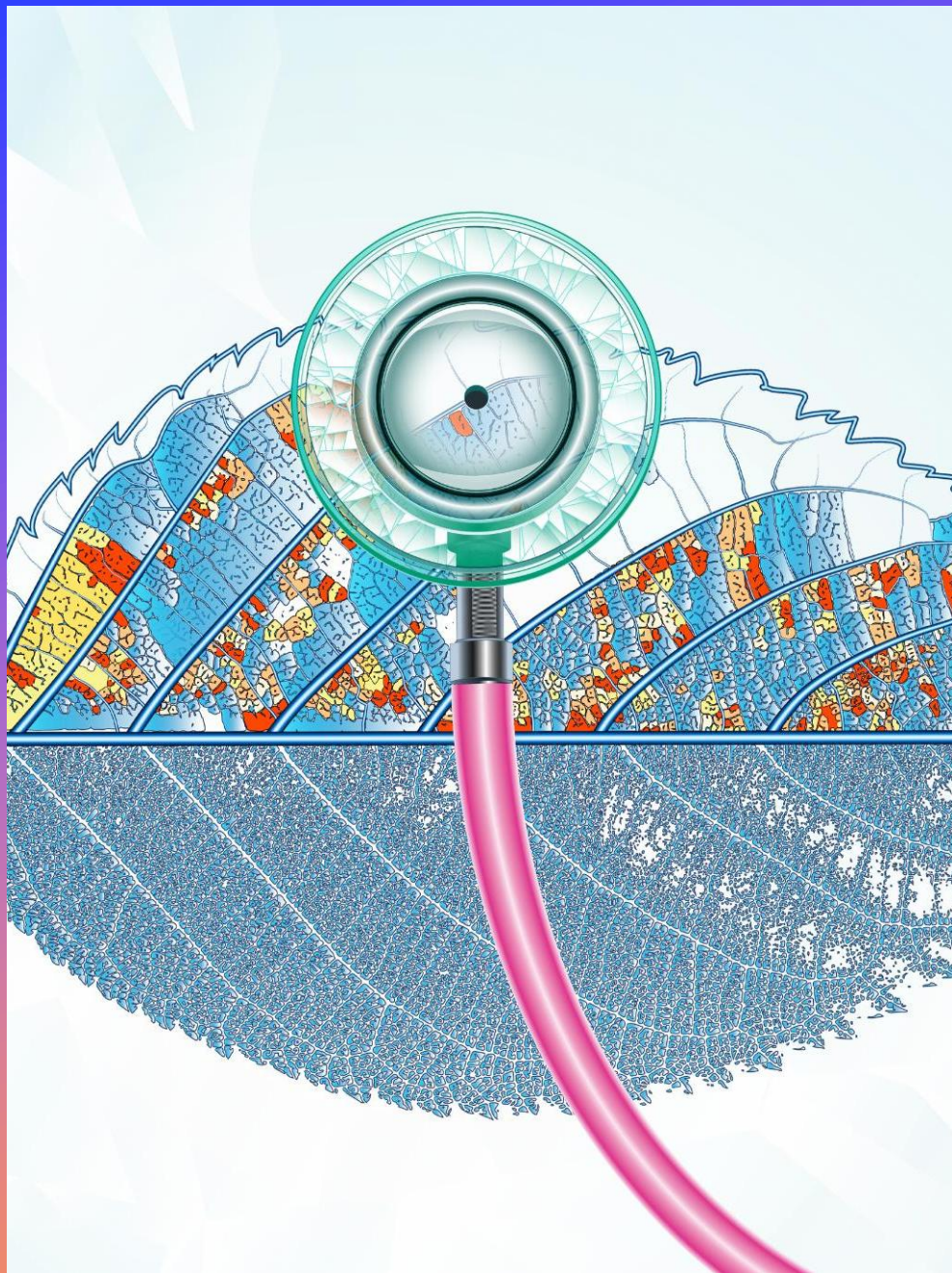
CELE EDUKACJI ZDROWOTNEJ

- podejmowanie działań wspierających zdrowie we wszystkich jego wymiarach na wszystkich etapach życia;
- rozumienie i akceptacja przemian oraz procesów zachodzących w ludzkim ciele na wszystkich etapach życia;
- odpowiedzialne pełnienie ról społecznych i budowanie relacji opartych na wartości zdrowia, godności, szacunku i tolerancji na wszystkich etapach życia;
- monitorowanie własnego stanu zdrowia we wszystkich jego wymiarach na wszystkich etapach życia;
- rozumienie czynników wpływających na zdrowie we wszystkich jego wymiarach

PODSTAWA PROGRAMOWA I ZAKRES TEMATYCZNY

ZAKRES PRZEDMIOTU

+

Zdrowe odżywianie – zasady racjonalnego żywienia, piramida żywienia, wpływ diety na zdrowie.

Aktywność fizyczna – rola ruchu w utrzymaniu zdrowia, formy aktywności dostosowane do wieku.

Higiena osobista i otoczenia – codzienne nawyki higieniczne, profilaktyka chorób zakaźnych.

Zdrowie psychiczne i emocjonalne – radzenie sobie ze stresem, emocjami, budowanie poczucia własnej wartości.

Profilaktyka uzależnień – alkohol, nikotyna, narkotyki, uzależnienia behawioralne (np. od internetu).

Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc – zasady udzielania pierwszej pomocy, unikanie zagrożeń w domu i poza nim.

Zdrowie seksualne – dojrzewanie, relacje, antykoncepcja, profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową.

Edukacja ekologiczna i zdrowie środowiskowe – wpływ środowiska na zdrowie, zanieczyszczenia, recykling.

Zapobieganie chorobom cywilizacyjnym – otyłość, cukrzyca, nadciśnienie, choroby serca.

Zdrowie jamy ustnej – higiena zębów, profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia.

Kształtowanie postaw prozdrowotnych – odpowiedzialność za zdrowie własne ale i kolejnych pokoleń, motywacja do zmiany stylu życia

Program nauczania wykorzystuje model spiralny, aby stopniowo powracać do tematów dotyczących zdrowia i pogłębiać je wraz z rozwojem uczniów.

Edukacja zdrowotna jest zintegrowana z innymi przedmiotami szkolnymi w celu holistycznego promowania zdrowia w środowisku szkolnym.

Model Spiralnego Typu Edukacji

Etapy spiralnego nauczania

Etap I – Wprowadzenie (Podstawy)

Proste pojęcia i fakty.

Nauka przez zabawę, obserwację, doświadczenie.

Etap II – Ugruntowanie (Rozszerzenie)

Powtórzenie z dodatkowymi przykładami.

Wprowadzenie prostych strategii rozwiązywania problemów.

Etap III – Pogłębienie (Analiza)

Zastosowanie wiedzy w nowych sytuacjach.

Rozwijanie umiejętności analizy i porównywania.

Etap IV – Integracja (Twórcze zastosowanie)

Łączenie wiedzy z różnych obszarów.

Rozwiązywanie złożonych problemów.

Zastosowanie w praktyce

Lepsze utrwalenie wiedzy.

Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia.

Możliwość indywidualizacji nauczania.

WYTYCZNE MINISTERSTWA EDUKACJI I ORGANIZACJI ZAJĘĆ

Wdrażanie edukacji zdrowotnej

Zajęcia z edukacji zdrowotnej są fakultatywne i odbywają się raz w tygodniu przez godzinę dla uczniów szkół podstawowych i średnich.

Podejście interdyscyplinarne

Zajęcia są zintegrowane z innymi działaniami edukacyjnymi i profilaktycznymi, aby zapewnić holistyczny rozwój uczniów.

Wsparcie rodzinne i społeczne

Nacisk kładziony jest na wspieranie ról rodzinnych oraz kształtowanie postaw prorodzinnych, prozdrowotnych i prospołecznych wśród uczniów.

Współpraca w zakresie zdrowia w szkole

Szkoły współpracują z pielęgniarkami środowiskowymi w celu oceny potrzeb zdrowotnych i stosowania środków profilaktycznych.

KWALIFIKACJE I KOMPETENCJE NAUCZYCIELI

WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE

- Tytuł magistra i uprawnienia pedagogiczne
- Nauczyciele biologii, wychowania fizycznego, edukacji rodzinnej oraz psychologowie szkolni również posiadają kwalifikacje do nauczania edukacji zdrowotnej.
- Współpracujący specjaliści w zakresie ochrony lekarze, pielęgniarki, ratownicy, fizjoterapeuci i dietetycy, mogą prowadzić zajęcia z edukacji zdrowotnej, jeśli posiadają przygotowanie pedagogiczne.
- Podejście oparte na nauczaniu zespołowym
- Edukacja zdrowotna może być realizowana przez zespoły nauczycieli, co sprzyja współpracy interdyscyplinarnej i dostosowaniu doświadczeń edukacyjnych do potrzeb uczniów.

KOMPETENCJE MIĘKKIE I DYDAKTYCZNE

Niezbędne umiejętności miękkie

Empatia, komunikacja, praca zespołowa i dostosowywanie się do potrzeb uczniów mają kluczowe znaczenie dla edukatorów zajmujących się zdrowiem, odpowiedzi na trudne pytania

Rola przewodnika

Nauczyciele inspirują uczniów do refleksji nad stylem życia i podejmowania świadomych decyzji dotyczących zdrowia.

Kompetencje metodologiczne

Aktywne nauczanie, praca projektowa, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz dostosowane do potrzeb lekcje zwiększają zaangażowanie i poprawiają wyniki nauczania.

SZKOLENIA I WSPARCIE DLA NAUCZYZCIELI

PROGRAMY SZKOLENIOWE MEN

Studia podyplomowe dla nauczycieli

Bezpłatne studia podyplomowe są oferowane na 11 polskich uczelniach, trwają trzy semestry i kwalifikują nauczycieli do prowadzenia zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej.

Program szkoleniowy ORE

Nauczyciele uczestniczą w 32 godzinach szkoleń stacjonarnych i 150 godzinach e-learningu organizowanych przez Centrum Rozwoju Edukacji (ORE).

Materiały dydaktyczne i wsparcie ekspertów

Dostępne materiały dydaktyczne, scenariusze lekcji i konsultacje ekspertów wspierają nauczycieli w skutecznym prowadzeniu zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej.

**UCZELNIE PROWADZĄCE STUDIA
PODYPLOMOWE
Z EDUKACJI ZDROWOTNEJ:**

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

[Gdański Uniwersytet Medyczny](#)

Uniwersytet Śląski w Katowicach

[Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie](#)

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Uniwersytet Rzeszowski

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

Uniwersytet Warszawski

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

Uniwersytet w Zielonej Górze

ZASOBY EDUKACYJNE I PLATFORMY

Zintegrowana platforma edukacyjna (ZPE)

ZPE udostępnia opracowane przez ekspertów scenariusze lekcji, przewodniki i podręczniki, które stanowią wsparcie dla nauczycieli wychowania zdrowotnego.

Koordinacja przez Ośrodek Rozwoju Edukacji

ORE koordynuje szkolenia i wsparcie metodologiczne, pomagając nauczycielom i dyrektorom szkół w zakresie wychowania zdrowotnego.

Studia podyplomowe – rozszerzające kompetencje -

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

dr hab. prof. UKEN Halina Pawłowska-Jaroń

DYREKTOR

Instytutu Nauk o Zdrowiu

ul. R. Ingardena 4, pok. 414, 33-332 Kraków

halina.pawlowska-jaron@up.krakow.pl

+48791802005

uken

**Uniwersytet Komisji
Edukacji Narodowej
w Krakowie**